

Verslag van het ingevolge artikel 5, sub d, sub 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op het beleidsterrein bezitsvorming, 1940 – 1994.

E.A.T.M. Schreuder en drs. L.P.A.. Siepel/ Den Haag, 9 december 1999

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, eerste lid van het Archiefbesluit 1995 (Stb. 671). De lijst heeft de vorm van een Basiselectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B = te bewaren; V = (op termijn te vernietigen))

Deleted:)

Het BSD fungeert als vervanging van een bestaande vernietigingslijst en deels als nieuw selectie-instrument. De bestaande vernietigingslijst is de *Lijst van te vernietigen archiefbescheiden van het Directoraat-generaal voor Algemene Beleidsaangelegenheden van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid* MMA/Ar-1326 CA.KAZ.86/149 d.d. 1-07-85. Met de vaststelling van het BSD kan de bestaande lijst worden ingetrokken voor zover deze betrekking heeft op het onderdeel bezitsvorming.

Deleted: deels

Het beleidsterrein bezitsvorming

Het beleid ten aanzien van bezitsvorming maakt onderdeel uit van het inkomensbeleid, dat samen met het arbeidsvoorwaardenbeleid een beleidsterrein is binnen het taakgebied arbeid en inkomen van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en zijn rechtsvoorgangers. Het bezitsvormingsbeleid werd na de Tweede Wereldoorlog in het kader van de wederopbouw ontwikkeld en richtte zich op het bevorderen van de verspreiding van duurzaam persoonlijk bezit onder brede lagen van de bevolking. Nadat in de jaren vijftig, zestig en zeventig vele initiatieven werden genomen ter bevordering van het sparen, verloor het beleidsterrein in de jaren tachtig, toen bezitsvormingsbeleid werd gezien als een restant van de naoorlogse wederopbouw filosofie, zijn betekenis als zelfstandig object van specifiek overheidsbeleid. Na de buitenwerkingstelling in 1991 van de Jeugdspaarwet (Zilvervloot) en de Wet Bezitsvormingsfonds kwam bezitsvorming als specifiek beleidsterrein binnen het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te vervallen. Voor een uitgebreidere beschrijving van het beleidsterrein kan hier worden verwezen naar de inleiding van het BSD en het bijbehorende Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO).

Werking van het BSD

In het RIO en BSD bezitsvorming worden de volgende actoren beschreven:

- Minister van Sociale Zaken
- Minister van Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie
- Minister van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie
- Minister van Algemene Zaken
- Commissie Bezitsspreiding
- Spaarraad
- Nationale Spaarraad
- Interdepartementale werkgroep inzake faciliteiten voor het sparen in brede kring

Deleted: rl

- Interdepartementale werkgroep tot bestudering van de mogelijkheden tot verhoging van de spaarquote
- Werkgroep Onderzoek Spaarregelingen
- Werkgroep Faciliëring Spaarloon (Werkgroep Van Franeker)
- Begeleidingscommissie inzake onderzoek spaargedrag en spaarmotieven
- Interdepartementale Werkgroep Inkomenspolitiek/subgroep gedifferentieerde winst ontwikkeling en bezitsvorming
- Werkgroep Wet Vermogensaanwasdeling
- Werkgroep Evaluatie Gefacilieerde Bedrijfsspaarregelingen
- Centraal Planbureau (CPB)
- Sociaal Economische Raad (SER)
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Van deze actoren zijn alleen de handelingen voorzien van een waarderingsvoorstel waarvoor de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zorgdrager is, dat wil zeggen:

Deleted: het

Deleted: ie

- Minister van Sociale Zaken
- Minister van Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie
- Commissie Bezitsspreiding
- Interdepartementale werkgroep tot bestudering van de mogelijkheden tot verhoging van de spaarquote
- Werkgroep Onderzoek Spaarregelingen
- Werkgroep Faciliëring Spaarloon (Werkgroep Van Franeker)
- Begeleidingscommissie inzake onderzoek spaargedrag en spaarmotieven
- Interdepartementale Werkgroep Inkomenspolitiek/subgroep gedifferentieerde winst ontwikkeling en bezitsvorming
- Werkgroep Wet Vermogensaanwasdeling
- Werkgroep Evaluatie Gefacilieerde Bedrijfsspaarregelingen

Deleted: r

Totstandkoming BSD

Het BSD is gebaseerd het institutioneel onderzoek dat bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid door A. Ettekoven werd verricht en begin 1999 gereed kwam. Dit institutionele onderzoek resulteerde in het PIVOT-rapport Die wat spaart, die wat heeft. Een institutioneel onderzoek op het terrein van het bezitsvormingsbeleid.

Aan het driehoeksoverleg op 8 december 1999 hebben deelgenomen:

Namens de Rijksarchiefdienst:
mw. E.A.T.M. Schreuder
dhr. drs. L.P.A. Siepel

Namens het KNHG, als klankbord voor de RAD, trad op mw. dr. J. Mooij, historica bij de Nederlandsche Bank NV.

Deleted: de

Deleted: Mooy

Deleted: s

Deleted: ¶

Deleted:

Namens het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid namen als archiefdeskundigen deel:
dhr. J. de Bruin, medewerker Departementaal Archief
dhr. Ch. Zonneveld, medewerker Departementaal Archief

Deleted: oud-directeur Algemeen en Sociaal-Economische Aangelegenheden¶

De beleidsdirecties van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid werden vertegenwoordigd door de volgende materiedeskundigen:

Deleted: .

dhr. mr. G. G.A. den Dulk, oud-afdelingshoofd van de afdeling ontslagtaken van het voormalige Directoraat-Generaal voor Algemene Beleidsaangelegenheden
dhr. drs. L.G.M. van Dieten, oud-directeur van de Loontechnische Dienst van het voormalige

Deleted: oud-directeur Algemeen en Sociaal-Economische Aangelegenheden¶

Belangen

Tijdens het opstellen van het BSD en tijdens het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en het onder sub d van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- en bewijszoekenden en voor historisch onderzoek.

Als uitgangspunt van het overleg gold de selectiedoelstelling van de Rijksarchiefdienst. Deze is er op gericht dat belangrijke historische bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring, om daarmee een reconstructie mogelijk te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving.

De selectiedoelstellingen worden bij het waarden van de handelingen van het BSD toegepast door middel van zes algemene selectiecriteria:

ALGEMENE SELECTIECRITERIA	
HANDELINGEN DIE WORDEN GEWAARDEERD MET B(EWAREN)	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
1 <i>Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen.</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van doeleinden en instrumenten.
2 <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen.</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieronder valt ook het toetsen van en het toezien op beleid. Hieruit worden niet perse consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3 <i>Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren.</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4 <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen.</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5 <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt.</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6 <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Op verzoek van de vertegenwoordiger hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Tevens was een

Deleted: Bij het driehoeksoverleg is ook de mening gevraagd van twee materiedeskundigen, dhr Den Dulk en dhr. Van Dieten.

historicus aanwezig, mevr. Mooij. Haar bijdrage werd door de deelnemers aan het overleg zeer op prijs gesteld.

Deleted: Mooy

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd voor vernietiging op termijn, is die termijn vastgesteld met het oog op het belang van de archiefbescheiden voor overheidsorganen en voor de recht- en bewijszoekende burger. De beoordeling en vaststelling van de minimale termijnen zijn geschied door de deskundigen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De vertegenwoordiger van de Rijksarchiefdienst heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun inbreng en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen op dit terrein. Bovendien heeft de vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris in het driehoeksoverleg gewezen op enkele specifieke wetten die voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van belang zijn in verband met de externe verantwoording en verantwoordelijkheid die het orgaan heeft ten aanzien van de burger. Dit zijn bijvoorbeeld de Comptabiliteitswet, de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet persoonsregistraties.

Het driehoeksoverleg

In het driehoeksoverleg is om te beginnen vastgesteld voor welke actoren de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de selectielijst kan vaststellen:

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is rechtsopvolger van de minister van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie. De handelingen van de minister van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie zullen dus door de minister van SZW worden vastgesteld.
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is rechtsopvolger van de minister van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie. De vertegenwoordiger van de algemeen rijksarchivaris zal het ministerie van Binnenlandse Zaken voor stellen de handelingen en waarderungen zoals deze in het driehoeksoverleg zijn besproken, over te nemen.

Deleted: Hoewel de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid inzake het bezitsvormingsbeleid formeel de rechtsopvolger is van de Minister van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie en de Minister voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, zijn de archieven niet aanwezig op het departement van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Wellicht zijn de archieven van de eerstgenoemde nog bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, of reeds overgebracht naar het Algemeen Rijksarchief. De vertegenwoordiger van de algemeen rijksarchivaris stelt voor om het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor te stellen de handelingen en waarderungen zoals deze in het driehoeksoverleg zijn vastgesteld, over te nemen. ¶

Vervolgens werden enkele algemene opmerkingen ten aanzien van het BSD besproken:

Mw. Mooij merkt op dat bij vele handelingen wel een beginjaar maar geen einddatum wordt genoemd. Aan een groot deel van de handelingen zal een einddatum worden toegevoegd. Wel wordt besloten dit ten aanzien van de algemene handelingen (handeling 1 t/m 15) niet te doen. Het argument van de materiedeskundigen hiervoor is dat anders de indruk gewekt zou worden dat het hele beleidsterrein bezitsvorming definitief is geëindigd. Dit is niet wenselijk, ondanks het feit dat momenteel op dit terrein niets gaande is. De algemene handelingen zullen derhalve worden geperiodiseerd als: (1940) 1945 -

In aansluiting hierop vraagt mw. Mooij hoe zal worden omgegaan met oorlogsgelateerde archieven. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris antwoordt hierop dat het onderhavige BSD niet geldt voor oorlogsgelateerde archieven, waarop een ander regime van toepassing is. De archiefbescheiden die betrekking hebben op de periode 1940-1945 worden op een andere wijze behandeld. Deze komen in eerste instantie voor bewaring in aanmerking op grond van het selectie criterium 6, als zijnde de neerslag van uitvoerende handelingen die direct gerelateerd zijn aan bijzondere omstandigheden i.c. de Tweede Wereldoorlog. Zij worden derhalve overgebracht naar de Rijksarchiefdienst. De Rijksarchiefdienst kan na nader onderzoek de archiefbescheiden, die niet voldoen aan criterium 6 (dus geen relatie hebben met de bijzondere omstandigheden van de Tweede Wereldoorlog), na machtiging van de oorspronkelijke zorgdrager, op grond van artikel 6 van de Archiefwet 1995 alsnog vernietigen.

Deleted: Aangezien de Minister van Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie niet meer bestaat wordt besloten om de huidige Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid als volledige rechtsopvolger te beschouwen.

Deleted: ze

Deleted: ze

Deleted: ¶

Deleted: Mooy

Deleted: 0 (

Deleted:)

Deleted: Mooy

Deleted: ¶

Vervolgens wordt de waardering van de handelingen per pagina doorgenomen, waarbij steeds de vraag is of een van de aanwezigen opmerking heeft. Bij de volgende handelingen was dit het geval; over de waarderungen van de overige handelingen was iedereen het eens en is dan ook niet gesproken:

handeling 13 en 14

Mw. Mooij vraagt zich af waarom handeling 13 met een B en handeling 14 met een V is gewaardeerd. Zij vraagt zich af of het nu nog mogelijk is onderzoek te doen naar bijvoorbeeld het door de overheid 'bijsturen' van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek, wanneer de neerslag van handeling 14 is vernietigd. De RAD stelt dat handeling 14 met een V is gewaardeerd omdat deze betrekking heeft op de organisatorische en financiële begeleiding van onderzoeken. De neerslag van deze handeling bevat derhalve geen informatie over de wijze waarop de opdrachtgever het onderzoek inhoudelijk begeleidt of stuurt door bijvoorbeeld het formuleren van de vraagstelling en het bespreken van het conceptrapport. Met de neerslag van handeling 13 is dus het door de historicus bedoelde onderzoek mogelijk.

De voorgestelde waardering van handelingen 13 en 14 wordt na deze toelichting door de vergadering goed bevonden.

Deleted: Mooy

handeling 18

Mw. Mooij vraagt of bij het voorstel handeling 18 met een V te waarden de namen van de bestuursleden van de Nationale Spaarraad nog wel ergens terug te vinden zijn, voor bijvoorbeeld het verrichten van onderzoek naar elites.

De RAD stelt voor de Nationale Spaarraad als actor toe te voegen bij handeling 5 *Het opstellen van periodieke verslagen*. Deze handeling is voor de actor de minister van SZW gewaardeerd met een B. In deze verslagen zal zeker de informatie over bestuursleden en hun functioneren zijn vastgelegd.

De actor Nationale Spaarraad valt overigens onder de zorgdrager de minister van Financiën. De handeling 5 van de actor de Nationale Spaarraad zal dus in het driehoeksoverleg met het ministerie van Financiën worden gewaardeerd. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris zal het ministerie van Financiën voorstellen deze handeling met B te waarden.

Deleted: Mooy

Deleted: In het algemeen wordt deze handeling gewaardeerd met een B.

Deleted: Deze handeling

Deleted: en zal dus niet in dit driehoeksoverleg worden gewaardeerd.¶

handeling 27

De RAD stelt voor handeling 27 met een V te waarden. Deze handeling heeft betrekking op uitvoering van handeling 26. De neerslag van handeling 26 bevat voldoende informatie om een reconstructie van het handelen van de overheid mogelijk te maken.

De materiedeskundigen kunnen deze zienswijze delen. De vergadering gaat akkoord met de V waardering van handeling 27.

Deleted: de

handeling 31

De RAD stelt voor om deze handeling niet met B maar met V te waarden omdat het hier om een louter uitvoeringstechnische kwestie gaat. De materiedeskundigen kunnen instemmen met deze visie. De vergadering gaat akkoord met de waardering V.

De materiedeskundigen stellen voor om i.v.m. de afschaffing van de Jeugdspaarwet aan de handeling de einddatum 2001 toe te voegen. De vergadering gaat hiermee akkoord.

handeling 32

De RAD stelt voor deze handeling met een V te waarden. Het gaat hier uitsluitend om een personele invulling van een bepaalde taak. De vormgeving en inhoud van de taak zijn te reconstrueren uit de neerslag van andere handelingen. Hiermee kunnen de overige aanwezigen instemmen.

handeling 61

De materiedeskundigen stellen voor deze handeling met een B te waarden. Volgens hen geeft de neerslag van de handeling een indicatie van de structuur van de spaarregeling. Uit deze handeling is namelijk op te maken welke instellingen bij de uitvoering van deze regeling waren betrokken.

De RAD betoogt dat deze handeling uitsluitend betrekking heeft op het aanwijzen van instellingen en de neerslag van deze handeling niet essentieel voor een reconstructie van het overheidshandelen ten aanzien van bezitsvorming op hoofdlijnen. Welke instellingen bij de handeling zijn betrokken is ook op te maken uit andere handelingen

Door de archiefdeskundigen wordt bevestigd dat informatie over instellingen te vinden zal zijn in de neerslag van handeling 64, die betrekking heeft op het houden van toezicht op de uitvoering van de Algemene Premiespaarwet door spaarbanken en andere instellingen.

De vergadering besluit om de waardering van handeling 61 op V te handhaven.

handeling 69

De RAD stelt voor om deze handeling met een V te waarderen. De RAD stelt dat deze handeling vooral betrekking op het financiële beheer van het Bezitsvormingsfonds. De neerslag zal voor het grootste deel uit financiële stukken bestaan.

Van de zijde van de materiedeskundigen wordt gesteld dat het hier een belangrijk fonds op dit beleidsterrein was en dat met het beheer van het fonds sprake is van beleidsuitvoering.

Mw. Mooij stelt voor zowel handeling 69 en 70 te bewaren om zo een compleet beeld te behouden van de betekenis van het fonds.

Deleted: Mooy

De vergadering gaat hiermee akkoord en handeling 69 blijft als B gewaardeerd.

Deleted: De RAD stelt voor dan bij de handeling een opmerking te plaatsen dat de financiële stukken vernietigd kunnen worden.

handeling 72

De RAD stelt voor deze handeling te waarderen met een V. Zij beschouwt deze handeling als van financieel-administratieve aard.

De materiedeskundigen stellen dat achter deze handeling wel degelijk uitvoering schuil gaat.

Mw. Mooij bevestigt dat bij deze handeling een ontwikkeling in de uitvoering van het beleid valt af te lezen; bijvoorbeeld of de aanpassing van de koopprijs van spaareffecten wel gelijke tred heeft gehouden met de geldontwaarding, waar weer uit kan blijken hoe actief de overheid was op het gebied van bezitsvorming.

Deleted: beleid

Deleted: Mooy

Deleted: de

Handeling 72 blijft met B gewaardeerd.

handeling 82

De RAD stelt voor deze handeling met een V te waarderen in plaats van met een B.

Het gaat hier om een beschikking die op heel veel beleidsterreinen terug komt, en die een uitwerking is van een kaderstellende regeling die wordt meegenomen in het RIO over Persoonsregistraties.

Gegevens over het beleid ten aanzien van de omgang met privacygevoelige gegevens komt dus uit deze kaderstellende regeling.

Deleted:

De vergadering gaat akkoord met het voorstel en handeling 82 wordt met een V gewaardeerd.

Deleted: ¶
In het algemeen waren de deelnemers aan het driehoeksoverleg na bespreking van het BSD het er over eens dat met de neerslag van de te bewaren handelingen een reconstructie mogelijk blijft van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid in relatie tot haar omgeving op het vlak van de bezitsvorming. ¶
¶